

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wierzchucinie

Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Wierzchucinie
Publiczne Przedszkole w Wierzchucinie
ul. Szkolna 22
84 – 113 Wierzchucino
tel. 58 6735033
e-mail: sp-wierzchucino@home.pl

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wierzchucinie - rok szkol. 2023 / 2024

(w skład wchodzi: Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Wierzchucinie i Publiczne Przedszkole w Wierzchucinie)

Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki.

Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

System oświaty zapewnia w szczególności:

- 1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;
- 2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;
- 3) wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży;
- 4) możliwość zakładania i prowadzenia szkół i placówek przez różne podmioty;
- 5) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;
- 6) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami;
- 7) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych;
- 8) opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez umożliwianie realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie;
- 9) zmniejszanie różnic w warunkach kształcenia, wychowania i opieki między poszczególnymi regionami kraju, a zwłaszcza ośrodkami wielkomiejskimi i wiejskimi;
- 10) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
- 11) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;
- 12) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach;
- 13) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie postaw sprzyjających jego wdrażaniu w skali lokalnej, krajowej i globalnej;
- 14) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o zasadach racjonalnego odżywiania oraz przeciwdziałaniu marnowaniu żywności;

- 15) opiekę uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- 16) kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych;
- 17) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;
- 18) warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;
- 19) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, i sytuacji nadzwyczajnych;
- 20) kształtowanie u uczniów umiejętności sprawnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487). Ustawa z 29^{lipca} lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. , poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz.U.2017 poz. 1591)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U z 2018 r. poz. 214)

- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2023/2024 Programy krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia
- Art. 1. [Cele systemu oświaty] Dz.U.2023.900 tj. I Akt obowiązujący wersja od 6 września 2023
- Statut Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Wierzchucinie.

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w naszej szkole opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną oraz Radę Rodziców wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy.

Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły, w tym z warunkami i wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, w zakresie występujących potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023

- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2023 – 2024 szczególnym celem będzie zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów naszego zespołu szkolnego, a także budowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów z Ukrainy, którzy odbywają naukę w oddziałach klasowych. Z punktu widzenia budowania poczucia bezpieczeństwa kluczowe będzie pełne włączenie tych uczniów w życie szkoły oraz środowiska lokalnego. Ważnym elementem realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły. Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, rada pedagogiczna),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Krokowskim Centrum Kultury, Strażą Pożarną, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pucku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

I Misja szkoły

„Uczymy się, aby osiągać sukcesy małe i duże”

Jesteśmy szkołą przyjazną i bezpieczną, w której szanujemy się wzajemnie i wspieramy. Celem naszym jest indywidualny, wszechstronny rozwój oraz wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności umożliwiające dalszą naukę. Rozwijamy aktywne i odpowiedzialne postawy uczestniczenia w życiu społecznym dla uczniów z Ukrainy. Poczucie integracji z zespołem klasowym i środowiskiem szkolnym jest podstawowym czynnikiem w odbudowaniu poczucia bezpieczeństwa. Tutaj ważna jest nauka języka polskiego, stwarzanie możliwości do wymian doświadczeń i zwyczajów wynikających z odmienności kulturowej, rozmowy z uczniami i natychmiastowe reagowanie na wszelkie objawy ksenofobii, które mogą się pojawić (zarówno w stosunku do uczniów ukraińskich, jak i polskich).

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Ojczyznę w rozumieniu programu jest każdy kraj, który dany uczeń za swoją ojczyznę uważa.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Nauczyciele i specjaliści wspierają uczniów, a także podejmują działania związane z przekazywaniem narzędzi do samopomocy. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji oraz otwarcie się na tradycje w Ukrainie. Misją szkoły jest także profilaktyka zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

W roku szkolnym 2023/2024 charakter priorytetowy ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów, a także działania na rzecz wsparcia uczniów z Ukrainy. W zakresie udzielania pomocy mieści się również ogół działań podejmowanych przez uczniów polskich i ich rodziców, np.: zbiórki materialne, akcje charytatywne, organizacja ciekawych wyjść.

Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę”.

Charakteryzuje nas otwartość na propozycje uczniów, nauczycieli i rodziców oraz szczerść we wzajemnych kontaktach. Dążymy do tego, aby autentyczna tożsamość celów dyrektora, nauczycieli, uczniów i rodziców stwarzała podstawę wszelkich podejmowanych przez nas działań. Nasze współdziałanie ma sprzyjać skutecznemu zaspakajaniu potrzeb uczniów i jak najlepszemu przygotowaniu ich do życia.

Wyróżnia nas poszanowanie godności każdego człowieka, indywidualne traktowanie ucznia, innowacyjność w działaniu.

II Sylwetka absolwenta

Uczniowie uczęszczający do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Wierzchucinie są przygotowywani do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości ,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,

- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny,
- jest koleżeński, pomocny, wie, co to empatia,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o zdrowie, bezpieczeństwo swoje i innych,
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego,
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego, a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych),
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.

III Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2. **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),

3. **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, w szczególności względem uczniów z Ukrainy, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej,
4. **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych; zaangażowanie w proces integracji dzieci-uchodźców rodziców lub opiekunów będących obywatelami Ukrainy; zbudowanie relacji z rodzicami jest kluczowe ze względu na możliwość pozyskania wiarygodnych informacji dotyczących potrzeb dziecka, jego niepokojów, obaw, samopoczucia w nowym miejscu, relacji z rówieśnikami; włączenie rodziców będących obywatelami Ukrainy w życie szkoły ma także znaczenie dla nich, bo ich więzi ze społecznościami lokalnymi dopiero się tworzą,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów z nauczycielami, wychowanków z wychowawcami, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców (opiekunów), w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,

- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami (opiekunami) oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 8) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej.
- 9) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 10) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców (opiekunów), nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców (opiekunów), nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) doskonalenie kompetencji nauczycieli w prowadzeniu wsparcia dla uczniów z Ukrainy, wypracowanie stylu prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny, dostosowywanie

informacji o aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami w Ukrainie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka, nie wzbudzanie u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju, wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobycie w Polsce,

- 6) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 7) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,

- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły,

5) nauczyciele obserwują uczniów z Ukrainy pod kątem zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, informują uczniów i ich rodziców, jakiego wsparcia może udzielić szkoła oraz do jakich osób, instytucji, urzędów mogą się zwrócić o pomoc; pomocą dla uczniów będzie wskazanie im sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji, zarządzania emocjami, budowania prawidłowych relacji rówieśniczych; nad zwiększeniem ich kompetencji w tym zakresie pracują z uczniami specjaliści zatrudnieni w szkole; wspomagają oni nauczycieli w rozpoznaniu problemów w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowań do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- integrowanie społeczności klasowej i wewnątrzszkolnej, podejmowanie w szkole działań stwarzających warunki do poznania przez uczniów polskich i ukraińskich kultur obydwu krajów, ukazanie różnic i podobieństw łączących Ukraińców i Polaków, wyjaśnianie tradycji, obrzędów, zwyczajów i ważnych dla obydwu krajów wydarzeń.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,

- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

IV Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem szkolnym, logopedą oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego, nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,

- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań, itp.), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami,
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów – czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- umożliwia naukę w szkole dla uczniów z Ukrainy, zaangażowanie rodziców / opiekunów dzieci z Ukrainy,
- zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole,
- nadzoruje realizację zajęć zgodnie z bieżącymi przepisami w oddziałach ukraińskich,

- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,

- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- integrują społeczności klasowe i wewnątrzszkolne, podejmują w szkole działania stwarzające warunki do poznania przez uczniów polskich i ukraińskich kultur obydwu krajów, ukazują różnice i podobieństwa łączące Ukraińców i Polaków, wyjaśniają tradycje, obrzędy, zwyczaje i ważne dla obydwu krajów wydarzenia,
- doskonalą kompetencje w prowadzeniu wsparcia dla uczniów z Ukrainy, wypracowują styl prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny, dostosowują informacje o aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami w Ukrainie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka, nie wzbudzają u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju, wzmacniają poczucie bezpieczeństwa poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobycie w Polsce.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- planują pomoc psychologiczno – pedagogiczną dla uczniów posiadających opinie z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz dla uczniów potrzebujących indywidualnego wsparcia (uczeń słaby, uczeń zdolny),
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

6. Pedagog /psycholog/pedagog specjalny :

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia, epidemii, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny, promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

6. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły,
- Rodzice / opiekunowie uczniów z Ukrainy włączają się w życie szkoły oraz w tworzenie Programu Profilaktyczno – Wychowawczego.

7. Samorząd Uczniowski:

- Jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji, dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu,
- wspomaga integrację uczniów z Ukrainy oraz włącza ich w czynny udział.

V Ewaluacja

Działania Programu będą monitorowane w trakcie roku szkolnego i modyfikowane, gdy znajdzie taka potrzeba na wniosek uczniów, nauczycieli i rodziców. Ewaluacja będzie miała za zadanie pokazać, jak w naszej szkole wprowadzane są treści mające ułatwić dzieciom odnalezienie się w rzeczywistości dzisiejszego systemu edukacji.

Program ewaluował na bazie diagnozy, która objęła całą społeczność szkolną i środowisko lokalne. Została dokonana w formie ankiety kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli, rozmów diagnozujących zapotrzebowanie na tematykę, działania wychowawcze i profilaktyczne na dany rok szkolny, a także poprzez obserwacje i analizę dokumentacji szkolnej.

Zrealizowane zadania profilaktyczne programu w roku szkolnym 2022/2023 objęły głównie: zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole, znajomość zasad ruchu drogowego, bezpieczeństwo w drodze do szkoły, promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych, rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków), eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej, niebezpieczeństwa związane z wykorzystywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji, wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość, uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem. Wyżej wymienione zadania zostały zrealizowane przez wychowawców, nauczycieli przedmiotu, pedagoga szkolnego oraz psychologa szkolnego w ramach godzin wychowawczych, zajęć edukacyjnych, zajęć dodatkowych i indywidualnych rozmów z uczniami, a także rodzicami. Zebrania z Rodzicami zostały przeprowadzane w formie stacjonarnej. Szkoła także wspierała uczniów i rodziców z Ukrainy. Szkoła także rozwijała aktywne i odpowiedzialne postawy uczestniczenia w życiu społecznym dla uczniów z Ukrainy.

Zrealizowane zadania wychowawcze programu w roku szkolnym 2022/2023 objęły głównie: integrację zespołu klasowego, poznanie praw i obowiązków ucznia, ustalenie praw i obowiązków panujących w klasie, rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie

rówieśniczej, zwracanie uwagi na kulturę osobistą oraz kulturę języka, kształtowanie umiejętności samooceny, uświadomienie uczniom, czym w życiu jest miłość, przyjaźń, szacunek, tolerancja, dostarczenie wiedzy na temat praw i obowiązków ucznia, zachowanie bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, ukazanie zagrożeń związanych z wczesną inicjacją seksualną (AIDS, ciąża), uwrażliwienie na bezpieczne formy spędzania czasu wolnego, uświadomienie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie, w grupie społecznej i okazywanie szacunku ludziom starszym, uczenie zachowań obowiązujących w społeczeństwie, rozwijanie umiejętności skutecznego porozumiewania się w pracy zespołowej, kształtowanie właściwych postaw wobec współczesnych zagrożeń świata (choroby, epidemie, nałogi, zagrożenia płynące z Internetu), rozwijanie nawyku samokształcenia i stałego doksztalcania, poznanie symboli tradycji, obrzędów szkolnych, środowiskowych, narodowych, współpraca z rodzicami i placówkami wspomagającymi szkołę, stwarzanie uczniom równych szans rozwoju intelektualnego i fizycznego, edukacja kulturalna, dziedzictwo kulturowe szkoły i regionu. Dodatkowo, po wydarzeniach w Ukrainie zmodyfikowano w naszej szkole działania w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, nauczyciele i uczniowie brali udział w akcjach pomocowych na rzecz uchodźców z Ukrainy, natomiast nasza szkoła musiała dostosować się do nowej rzeczywistości, w której zorganizowano oddziały przygotowawcze uczniów z Ukrainy.

Wnioski z przeprowadzonych ankiet w roku szkolnym 2022/23 przedstawiają się następująco:

Mocne strony:

1. Właściwe postawy uczniów kształtowane są podczas zajęć dydaktycznych, godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, imprez szkolnych, wycieczek, a także poprzez realizację treści zawartych w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym.
2. Badani respondenci w większości znają realizowany przez Szkołę Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
3. Uczniowie i rodzice są zapoznawani z normami społecznymi obowiązującymi w szkole.
4. Najistotniejszymi postawami, jakich oczekuje się od uczniów w szkole są odpowiednio: tolerancja i szacunek dla drugiego człowieka, uczciwość i odpowiedzialność.
5. Na lekcjach poruszane są tematy związane z wychowaniem.
6. Oddziaływania wychowawcze szkoły mają wpływ na postawę i zachowanie uczniów.

7. Uczniowie chętnie biorą udział w imprezach i uroczystościach związanych z tradycjami szkoły.
8. Szkoła rozpoznaje problemy wychowawcze uczniów oraz uwzględnia ich potrzeby.
9. W szkole przestrzegane są prawa i obowiązki uczniów.
10. Rodzice i uczniowie oceniają postawy promowane przez szkołę za zgodne z tymi, jakie uważają za ważne.
11. Uczniowie i rodzice akceptują obowiązujący w szkole Program Wychowawczo - Profilaktyczny.
12. Uczniowie czują się w szkole traktowani równo.
13. Na lekcjach poruszane były tematy związane z cyberbezpieczeństwem i cyberprzestępczością.
14. Nauczyciele sprawiedliwie traktują wszystkich uczniów.
15. Szkoła podejmuje szereg przedsięwzięć sprzyjających kształtowaniu i uzyskiwaniu właściwych postaw przez uczniów.
16. Uczniowie angażują się w sprawy społeczne i pomoc słabszym.
17. Uczniowie są świadomi możliwości, jakie daje im szkoła w zakresie rozwijania zdolności, zainteresowań i talentów poprzez udział w konkursach i zajęciach pozalekcyjnych
18. Szkoła zapobiega zjawisku agresji na wiele sposobów.
19. Szkoła podejmuje działania prozdrowotne i uczy zdrowego stylu życia.
20. Szkoła zapobiega patologiom i uzależnieniom.
21. W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów, a wnioski z niej są regularnie wdrażane.
22. Szkoła stara się podejmować takie działania, aby promować i wzmacniać właściwe zachowania, a eliminować zachowania negatywne.
23. W szkole przeprowadza się analizę podejmowanych działań wychowawczych w celu poszukiwania skutecznych rozwiązań i na bieżąco modyfikuje się te działania, które nie przynoszą oczekiwanych rezultatów.
24. Uczniowie osiągają dobre wyniki w nauce oraz dobre wyniki sportowe.

Słabe strony:

1. Mały wpływ uczniów na postawy promowane w szkole.
2. Zdarzające się przypadki złego zachowania uczniów oraz agresji słownej oraz cyberprzemocy.
3. Zdarza się, że pojawia się niechęć części rodziców do współpracy ze szkołą w celu rozwiązania problemów wychowawczych.
4. Niska frekwencja uczniów na zajęciach dodatkowych oraz na pierwszych i ostatnich godzinach lekcyjnych.
5. Zdarzają się przypadki agresji wśród uczniów, problemy z klimatem szkoły.

WNIOSKI DO DALSZEJ PRACY

1. Należy wzmacniać obowiązujące w szkole normy społeczne, a w szczególności: pomoc słabszym, dbanie o bezpieczeństwo, wystrzeganie się agresywnych zachowań i dążenie do zdobywania wiedzy.
2. Należy wzmocnić działania wychowawcze, które przyczynią się do zmniejszenia ilości takich zachowań jak: obgadywanie, przezywanie, wyśmiewanie oraz rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również przez sms-y i Internet), obrażanie i ośmieszanie.
3. Należy dołożyć więcej starań, aby rodzice i uczniowie poczuli, że mają duży wpływ na postawy promowane w szkole oraz realizację Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły.
4. Konsekwentnie reagować na złe zachowania uczniów.

Rekomendacje do modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego wynikające z kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku 2023/2024.

1. Wspomaganie roli wychowawczej rodziny, doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, wspierania uczniów w rozwijaniu ich aktywności fizycznej.
2. Realizacja jednego z priorytetów rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, czyli jak najlepsze przygotowanie młodych ludzi do sprawnego funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. Należy dbać o to, aby uczniowie zdobywali kompetencje, które pozwolą im efektywnie rozwijać się, a także odnaleźć się na rynku pracy po zakończonej edukacji. Należy stwarzać przestrzeń kreatywnego tworzenia, eksperymentowania, rozbudzania ciekawości i odkrywania talentów.
3. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
4. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
5. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
6. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
7. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
8. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.

9. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
10. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
11. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

W bieżącym roku szkolnym istotne będą potrzeby wychowawcze i profilaktyczne uczniów ukraińskich, w tym czynniki ryzyka wynikające ze specyfiki sytuacji, w której się znajdują. Konieczność uwzględnienia w programie potrzeb tej grupy uczniów wynika z art. 26 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe.

Działania, które zostaną podjęte w roku szkolnym 2023/2024:

- wzmocnią pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa uczniów,
- ułatwią adaptację uczniów do nowych warunków,
- będą sprzyjać integracji i właściwym relacjom rówieśniczym,
- zwiększą kompetencje uczniów w zakresie radzenia sobie z sytuacją kryzysową i stresem,
- będą sprzyjać integracji kulturowej uczniów ukraińskich i polskich,
- będą służyć kształtowaniu postawy szacunku wobec innej narodowości.

VI. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2023-2024

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.

4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasie I oraz w oddziałach przygotowawczych.
2. Reintegracja w klasach wyższych. Przeprowadzenie zajęć.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. W I półroczu wszyscy wychowawcy przeprowadzą godziny zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
3. 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
4. 100% uczniów zna reguły sanitarne obowiązujące w czasie epidemii COVID-19
5. 100% uczniów zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej,

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach (wskazanie w których) na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
3. Przeprowadzenie zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji.
4. 100% uczniów potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony.
5. 98% uczniów potrafi wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

OBSZAR ROZWOJU DUCHOWEGO

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.

2. Wychowawcy zapoznają uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w koncepcji pracy szkoły oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. W roku szkolnym 2021/2022 90% uczniów w swoich zachowaniach kieruje się normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości.

VII. Zasady ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) rozmowy z rodzicami,
- 4) wymianę spostrzeżeń
- 5) analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników.

Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców. Działania Programu będą monitorowane w trakcie roku szkolnego i modyfikowane, gdy zajdzie taka potrzeba na wniosek uczniów, nauczycieli i rodziców.

Program opracował Zespół powołany przez dyrektora szkoły.

Do programu zostaną dołączone dokumenty takie jak:

- Kalendarz Uroczystości Szkolnych
- Plan pracy szkoły
- Plany pracy specjalistów

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców, zapoznano z nim Radę Pedagogiczną oraz uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wierzchucinie.

Oprac. Rada Rodziców i Zespół nauczycieli ds. wychowawczo-
profilaktycznych szkoły

Wrzesień 2023 r.